

پایش رشد کودکان

اسفند ماه ۱۴۰۰

مراقبت های دوره ای کودک سالم

سن	الزامات لازم														
	۲-۵ روزگی	۱۲-۱۵ روزگی	۲۰-۲۵ روزگی	۲ ماهگی	۴ ماهگی	۶ ماهگی	۷ ماهگی	۹ ماهگی	۱۲ ماهگی	۱۵ ماهگی	۱۸ ماهگی	۲۲ ماهگی	۳۰ ماهگی	۳۶ ماهگی	۴۸ ماهگی
فاصله زمانی انجام مراقبت بر حسب روز و ماه	روز ۱۰ تا ۱۰ روز	روز ۱۱-۲۲ روز	روز ۲۲-۲۳ روز	۳ تا ۴ ماه	۵ تا ۶ ماه	۷ تا ۸ ماه	۹ تا ۱۰ ماه	۱۱ تا ۱۲ ماه	۱۳ تا ۱۵ ماه	۱۶ تا ۱۸ ماه	۱۹ تا ۲۱ ماه	۲۲ تا ۲۷ ماه	۲۸ تا ۳۳ ماه	۳۴ تا ۳۶ ماه	۳۷ تا ۴۸ ماه
معاینه (پزشک)	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
معاینه (دندانپزشک)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
ارزیابی علائم و نشانه های خطر (غیر پزشک)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
ایمن سازی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
پایش رشد	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ارزیابی تغذیه	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ارزیابی دهان و دندان	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
ارزیابی بهداشتی با کودک	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
تجویز ویتامین A+D	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
تجویز سایر مکمل ها	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
تجویز آهن	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
ارزیابی فرزندآوری مادر	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
غریبالگری	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
شیر مادر	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
بیماری های متابولیک ارثی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
زنتیک	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
بینایی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
شنوایی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
تکامل (RED FLAGS)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
تکامل (تست استاندارد)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
فشار خون	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
انمی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
راهنمایی های برای والدین	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
سلامت و شیردهی مادر	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
ارتقا تکامل کودک	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
تغذیه کودک	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
پیشگیری از آسیب کودک	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
سلامت دهان و دندان	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
مشکلات تک فرزندی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
مراقبت نوزادی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
فعالیت بدنی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
عوامل محیطی موثر بر سلامت	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
سلامت معنوی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

کلید: ● برای همه کودکان سالم و در معرض خطر انجام شود. ○ در صورت عدم انجام فعالیت توصیه شده در مراقبت قبلی / برای کودکان در معرض خطر مانند نارسایی، سابقه بستری در NICU و... انجام شود.

جدول مراقبت ها

- ✓ معنای دایره توپر در جدول مراقبت ها : مراقبت برای همه کودکان سالم و در معرض خطر انجام شود .
- ✓ معنای دایره توخالی در جدول مراقبت ها : در صورت عدم انجام مراقبت توصیه شده در مراقبت قبلی / برای کودکان در معرض خطر مانند نارسى ، سابقه بستری در NICU و... انجام شود .
- ✓ تعداد مراقبت نوزادی : ۳ مراقبت
- ✓ تعداد مراقبت های کودکان : ۱۶ مراقبت
- ✓ تعداد مراقبت پزشک : ۶ مراقبت (مراقبت نوزادی ، ۶ ماهگی ، ۱۲ ماهگی ، ۲۴ ماهگی ، ۳۶ ماهگی ، ۶۰ ماهگی)
- ✓ تست تکامل (RED flags) : ۲ ماهگی ، ۹ ماهگی ، ۱۸ ماهگی ، ۴۸ ماهگی
- ✓ تست استاندارد تکامل (ASQ) : ۶ ماهگی ، ۱۲ ماهگی ، ۲۴ ماهگی ، ۳۶ ماهگی ، ۶۰ ماهگی
- ✓ غربالگری فشار خون : ۳۶ ماهگی توسط پزشک
- ✓ غربالگری کم خونی یا آنمی : ۴ ماهگی و ۱۲ ماهگی در صورت داشتن شرایط ویژه (سابقه بستری در بخش مراقبت ویژه ، آلرژی به پروتئین شیر گاو ، سوء تغذیه ، شروع شیر گاو در سن زیر یکسال ، عدم مصرف صحیح قطره آهن ، نوزادان نارس و نوزادان با وزن کمتر از ۲۵۰۰ در چهار ماهگی)

ارزیابی کودک از نظر وزن برای سن طبیعی و نیازمندارجاع

<ul style="list-style-type: none"> • منحنی قد برای سن بررسی شود. • منحنی وزن برای قد بررسی شود. • توصیه‌های تغذیه‌ای متناسب را ارائه دهید. • مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و بالای ۲ ماه ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی وزن کودک: <ul style="list-style-type: none"> - زیر ۲ ماه: ۱۰ روز بعد - ۲ ماهه تا یکسال: ۲ هفته بعد - بالای یک سال: ۱ ماه بعد - بعد از ۲ پیگیری در صورتی که وزن کودک اضافه نشده باشد، به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع دهید. 	نیازمند بررسی بیشتر از نظر وزن	<ul style="list-style-type: none"> • مساوی $-2z$-score تا مساوی $+1z$-score و • روند رشد نامعلوم یا • روند افزایش وزن متوقف شده یا • کاهش وزن کودک
<ul style="list-style-type: none"> • منحنی قد برای سن بررسی شود. • منحنی وزن برای قد بررسی شود. • ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید. 	طبیعی	<ul style="list-style-type: none"> • مساوی $-2z$-score تا مساوی $+1z$-score

توجه : از منفی دو تا مثبت یک محدوده طبیعی وزن است

توجه : روند رشد نامعلوم : به معنای عدم سابقه رشد در سامانه سینا یا کارت پایش می باشد .
(حتی اگر سابقه ۵-۳ روزگی داشته باشد و یکسالگی مراجعه کند رشد معلوم می باشد.)

توجه : در ارزیابی وزن در محدوده طبیعی کندی رشد جایگاهی ندارد

ارزیابی کودک از نظر قد برای سن طبیعی و نیازمندارجاع

<ul style="list-style-type: none"> • منحنی وزن برای سن بررسی شود. • منحنی وزن برای قد بررسی شود. • توصیه‌های تغذیه‌ای مناسب • مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و ۲ ماه تا ۵ سال ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی قد: <ul style="list-style-type: none"> - کوچکتر از ۶ ماه: ۱ ماه بعد - ۶ تا ۱۲ ماه: ۲ ماه بعد - بزرگتر از ۱ سال: ۳ ماه بعد - در صورتی که بعد از ۲ پیگیری قد کودک اضافه نشده باشد یا روند افزایش قد کند باشد به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود. 	<p>نیازمند بررسی بیشتر از نظر قد</p>	<ul style="list-style-type: none"> • مساوی $-2z$-score تا مساوی $+3z$-score و <ul style="list-style-type: none"> - روند افزایش قد نامعلوم یا - روند افزایش قد متوقف شده یا - روند افزایش قد کند می باشد
<ul style="list-style-type: none"> • منحنی وزن برای سن بررسی شود. • منحنی وزن برای قد بررسی شود. • ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید. 	<p>طبیعی</p>	<ul style="list-style-type: none"> • مساوی $-2z$-score تا مساوی $+3z$-score

توجه : از منفی دو تا مثبت سه محدوده طبیعی قد است

توجه : روند رشد نامعلوم : به معنای عدم سابقه رشد در سامانه سینا یا کارت پایش می باشد .
(حتی اگر سابقه ۵-۳ روزگی داشته باشد و یکسالگی مراجعه کند رشد معلوم می باشد.)

توجه : در ارزیابی قد در محدوده طبیعی کندی رشد معنا و مفهوم دارد

ارزیابی کودک از نظر وزن به قد برای سن طبیعی و نیازمند ارجاع

<ul style="list-style-type: none">• منحنی وزن برای سن بررسی شود.• منحنی قد برای سن بررسی شود.• کودک را از نظر تغذیه ارزیابی کنید.• آموزش تغذیه کودک بر اساس راهنمای مشاوره تغذیه برای کودک با اضافه وزن• ۱ ماه بعد پیگیری شود.• در صورتی که منحنی وزن برای قد بعد از ۳ ماه در همین طبقه بندی قرار گیرد به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود.	در خطر اضافه وزن	• بالاتر از +۱z-score تا مساوی +۲z-score
<ul style="list-style-type: none">• منحنی وزن برای سن بررسی شود.• منحنی قد برای سن بررسی شود.• ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید.	طبیعی	• مساوی -۲z-score تا مساوی +۱z-score

توجه : از منفی دو تا مثبت یک محدوده طبیعی وزن به قد است

توجه : نیازمند بررسی بیشتر در این ارزیابی نداریم

ارزیابی کودک از نظر دورس برای سن طبیعی و نیازمندارجاع

<p>پیگیری: • زیر ۶ ماه: ۲ هفته بعد • بالای ۶ ماه: ۱ ماه بعد در صورت اصلاح نشدن منحنی دورس بعد از ۲ بار پیگیری به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود.</p>	<p>نیازمند بررسی بیشتر از نظر دورس</p>	<p>• مساوی $-3z$-score تا مساوی $+3z$-score و - روند افزایش دورس نامعلوم یا - روند افزایش دورس متوقف شده یا - روند افزایش دورس دور از میانه</p>
<p>• ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید</p>	<p>دورس طبیعی</p>	<p>• مساوی $-3z$-score تا مساوی $+3z$-score</p>

توجه: از منفی سه تا مثبت سه محدوده طبیعی دورس است

توجه: روند رشد نامعلوم: به معنای عدم سابقه رشد در سامانه سینا یا کارت پایش می باشد. (حتی اگر سابقه ۳-۵ روزگی داشته باشد و یکسالگی مراجعه کند رشد معلوم می باشد.)

توجه: در ارزیابی دورس در محدوده طبیعی کندی و تندی رشد دورس مهم است. و نیازمند بررسی بیشتر است.

نحوه تجویز مکمل مولتی ویتامین و $A+D$ چگونه است؟

► برای کلیه کودکانی که با شیرمادریا شیرمصنوعی تغذیه می شوند ویتامین A با دوز ۱۵۰۰ واحدبین المللی درروز و ویتامین D با دوز ۴۰۰ واحدبین المللی درروز (معدل یک سی سی) قطره $A+D$ از روز ۳ الی ۵ام تولد وهم زمان با غربالگری هیپوتیروئیدی نوزادان تا دوسالگی داده شود .

► از شش ماهگی می توان به جای $A+D$ از مولتی ویتامین به شیرخوارداد.

نحوه تجویز مکمل آهن چگونه است ؟

- ▶ نوزاد ترم با وزن تولد **۲۵۰۰** و بیشتر : شروع مکمل آهن از پایان ۶ ماهگی یا همزمان با شروع تغذیه تکمیلی با دوز ۱ میلی به ازای هر کیلو از وزن بدن روزانه حداکثر ۱۵ میلی گرم آهن المنتال در روز معادل ۱۵ قطره
- ▶ نوزاد نارس با وزن تولد **۱۵۰۰** تا کمتر از **۲۵۰۰** گرم : با دوبرابر شدن وزن یا ۲ ماهگی معادل ۲ میلی گرم به ازای هر کیلو از وزن روزانه حداکثر ۱۵ قطره
- ▶ نوزاد نارس با وزن تولد بسیار کم (کمتر از **۱۵۰۰** گرم) : با دوبرابر شدن وزن یا ۲ ماهگی با دوز ۳-۴ میلی گرم به ازای هر کیلو از وزن ، حداکثر ۱۵ قطره

ثبت نمودارهای رشد شیر خواران

نارس

بایش مراقبت کودک پسر*

در هر مراجعه به واحد بهداشتی درمانی / مطب / مرکز غربالگری کارت مراقبت کودک را به همراه داشته باشید.

نام و نام خانوادگی کودک:

تاریخ تولد: روز ماه سال

کد ملی کودک:

کد ملی سرپرست کودک:

مشخصات زمان تولد: وزن کلو کیلو گرم

هفته بارداری هنگام زایمان:

تلفن تماس:

تاریخ مراجعه بعدی: روز ماه سال

*غربالگری پس از تولد، روز سوم تا پنجم انجام می شود و نوزادان در ۲، ۴ و ۱۰ هفتهگی پس از تولد انجام می شود.

*در صورت ترخیص، نوزادان تا رسیدن به وزن ۲۰۰۰ گرم، هفتهگی مراقبت شوند و پس از آن در ۲، ۴، ۶، ۹، ۱۲، ۱۵، ۱۸ ماهگی و سپس در ۲، ۵، ۷، ۹، ۱۲، ۱۵ و ۱۸ سالگی برای مراقبت کودک مراجعه کنید.

*در سنین ۲، ۴، ۶، ۹، ۱۲، ۱۵ و ۱۸ ماهگی برای واکسیناسیون کودک خود مراجعه کنید.

بایش مراقبت کودک دختر

در هر مراجعه به واحد بهداشتی درمانی / مطب / مرکز غربالگری کارت مراقبت کودک را به همراه داشته باشید.

نام و نام خانوادگی کودک:

تاریخ تولد: روز ماه سال

کد ملی کودک:

کد ملی سرپرست کودک:

مشخصات زمان تولد: وزن کلو کیلو گرم

هفته بارداری هنگام زایمان:

تلفن تماس:

تاریخ مراجعه بعدی: روز ماه سال

*غربالگری پس از تولد، روز سوم تا پنجم انجام می شود و نوزادان در ۲، ۴ و ۱۰ هفتهگی پس از تولد انجام می شود.

*در صورت ترخیص، نوزادان تا رسیدن به وزن ۲۰۰۰ گرم، هفتهگی مراقبت شوند و پس از آن در ۲، ۴، ۶، ۹، ۱۲، ۱۵، ۱۸ ماهگی و سپس در ۲، ۵، ۷، ۹، ۱۲، ۱۵ و ۱۸ سالگی برای مراقبت کودک مراجعه کنید.

*در سنین ۲، ۴، ۶، ۹، ۱۲، ۱۵ و ۱۸ ماهگی برای واکسیناسیون کودک خود مراجعه کنید.

راهنمای ثبت نمودار رشد شیرخواران نارس پس از ترخیص از بیمارستان

- (۱) برای بررسی وزن، قد و دور سر شیرخوارانی که با سن بارداری کمتر از ۳۷ هفته به دنیا آمده اند، پس از ترخیص، از منحنی‌های Intergrowth-21st استفاده شود.
- (۲) این منحنی‌ها برای شیرخوارانی که با سن بارداری ۲۸ تا ۳۶ هفته به دنیا آمده اند مورد استفاده قرار می‌گیرند.
- (۳) آخرین سن تقویمی که این نمودارها برای شیرخوار استفاده می‌شوند بر حسب سن بارداری او در جدول شماره ۱ نوشته شده است و پس از رسیدن به آخرین سن منحنی‌های Intergrowth-21st برای پایش رشد کودک از نمودارهای معمول کودک سالم منحنی‌های (MGRS) سازمان جهانی بهداشت استفاده شود.

جدول ۱: چگونگی استفاده از منحنی‌های Intergrowth-21st

سن بارداری (هفته)	آخرین سن تقویمی برای استفاده از منحنی Intergrowth-21 st
۲۸	۹ ماه و صفر روز
۲۹	۸ ماه و ۲۱ روز
۳۰	۸ ماه و ۱۴ روز
۳۱	۸ ماه و ۷ روز
۳۲	۸ ماه و صفر روز
۳۳	۷ ماه و ۲۱ روز
۳۴	۷ ماه و ۱۴ روز
۳۵	۷ ماه و ۷ روز
۳۶	۷ ماه و صفر روز

- (۴) برای استفاده از نمودار پایش رشد کودک سالم (MGRS)، دور سر تا رسیدن کودک به سن تقویمی ۱۸ ماهگی، وزن تا ۲۴ ماهگی و قد تا ۴۰ ماهگی سن اصلاح شده محاسبه شود. با کم کردن تعداد هفته‌های نارس (فاصله سن حاملگی از ۴۰ هفته) از سن تقویمی کودک، سنی که حاصل می‌شود سن اصلاح شده است.

$$\{ 40 - (\text{سن بارداری به هفته} - 40) \} - \text{سن تقویمی به ماه} = \text{سن اصلاح شده برای ثبت در منحنی MGRS}$$

- مثال ۱: در شیرخوار ۶ ماهه‌ای که با سن بارداری ۳۲ هفته به دنیا آمده است، سن اصلاح شده برای ثبت در منحنی، ۸ هفته (۴۰ - ۳۲ = ۸) یا (۲ - ۴ = -۲) ماه کم‌تر از ۶ ماه است که با سن ۴ ماه در منحنی بررسی می‌شود.
- مثال ۲: اگر کودکی با سن بارداری ۲۸ هفته به دنیا آمده باشد (۴۰ - ۲۸ = ۱۲) این کودک ۱۲ هفته یا (۳ - ۴ = -۱) ماه زودتر از موعد مقرر به دنیا آمده بنابراین در ۱۲ ماهگی، سن اصلاح شده او (۹ - ۳ = ۱۲) ماه است.

• برای بررسی وزن، قد و دور سر شیرخوارانی که با سن بارداری کمتر از ۳۷ هفته به دنیا آمده اند، از منحنی های Intergrowth-21st استفاده می شود.

• این منحنی ها برای شیرخوارانی که با سن بارداری ۲۸ تا ۳۶ هفته به دنیا آمده اند استفاده می شود

• آخرین سنی که از این منحنی ها استفاده می شود ۶۴ هفته از اولین روز آخرین قاعدگی ((LMP).
بارداری بر اساس هفته))

• پس از رسیدن به آخرین سن منحنی های Intergrowth-21st، برای پایش رشد کودک از نمودارهای رشد کودک سالم (ترم) (منحنی های MGRS) سازمان جهانی بهداشت استفاده می شود.

برای استفاده از منحنی های رشد MGRS برای کودکان نارس بایستی از سن اصلاح شده استفاده کرد:

دور سر تا رسیدن به سن تقویمی ۱۸ ماهگی

وزن تا رسیدن به سن تقویمی ۲۴ ماهگی

قد تا رسیدن به سن تقویمی ۴۰ ماهگی

• نحوه محاسبه سن اصلاح شده: کم کردن هفته های نارسایی (فاصله سن حاملگی از 40 هفته) از سن تقویمی کودک

$\{ (سن\ بارداری\ به\ هفته - 40) / 4 \}$ - سن تقویمی به ماه = سن اصلاح شده برای ثبت در منحنی **MGRS**

مثال ۱: شیرخوار ۱۵ ماهه ای که با سن حاملگی ۲۸ هفته به دنیا آمده:

$$12 = \{ (40 - 28) / 4 \} - 15 = سن\ اصلاح\ شده\ برای\ ثبت\ در\ منحنی\ MGRS$$

سن تقویمی: ۱۵ ماهه سن اصلاح شده: ۱۲ ماهه

مثال ۲: شیر خوار ۱۲ ماهه ای که سن بارداری ۳۲ هفته به دنیا آمده است:

$$10\ ماه = \{ (40 - 32) / 4 \} - 12 = سن\ اصلاح\ شده\ برای\ ثبت\ در\ منحنی\ MGRS$$

سن تقویمی کودک: ۱۲ ماه سن اصلاح شده ۱۰ ماه

مثال نکته ۳: شیر خوار ۱۲ ماهه ای که سن بارداری ۲۸ هفته به دنیا آمده است:

$$9\ ماه = \{ (40 - 28) / 4 \} - 12 = سن\ اصلاح\ شده\ برای\ ثبت\ در\ منحنی\ MGRS$$

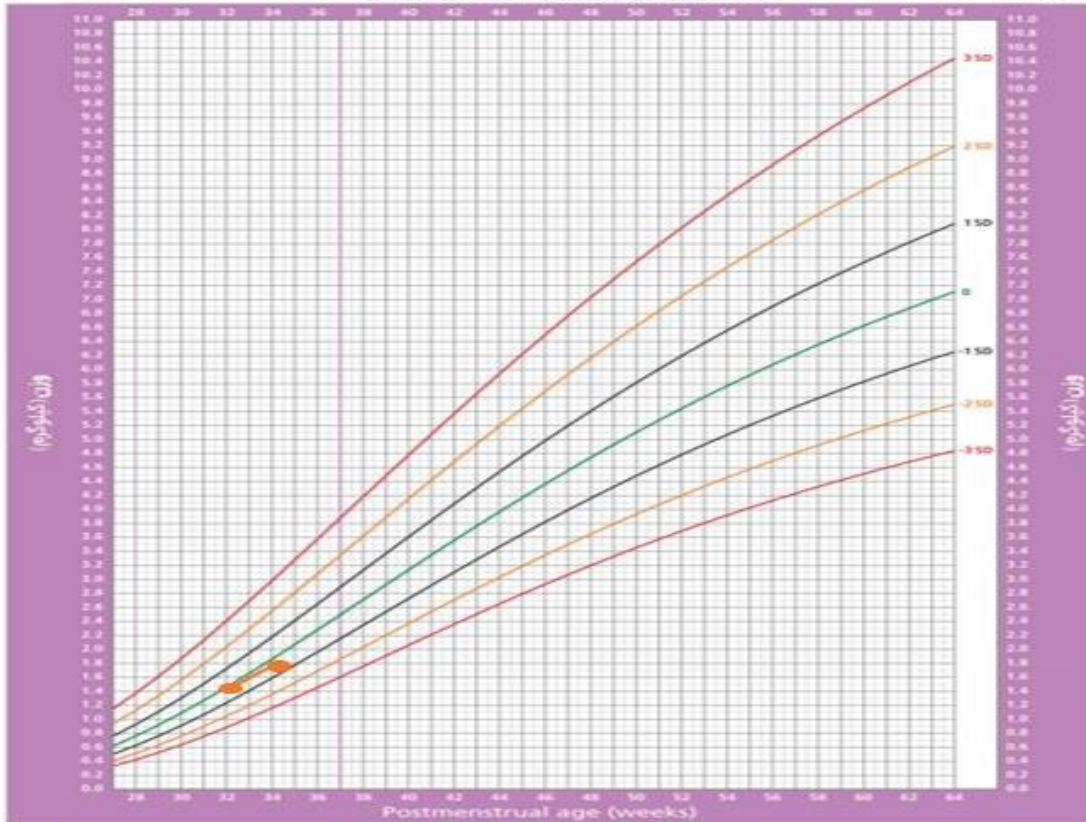
سن تقویمی: ۱۲ ماه سن اصلاح شده: ۹ ماه

MGRS: multicenter growth reference study

نمودار وزن شیرخواران زود متولد شده دختر

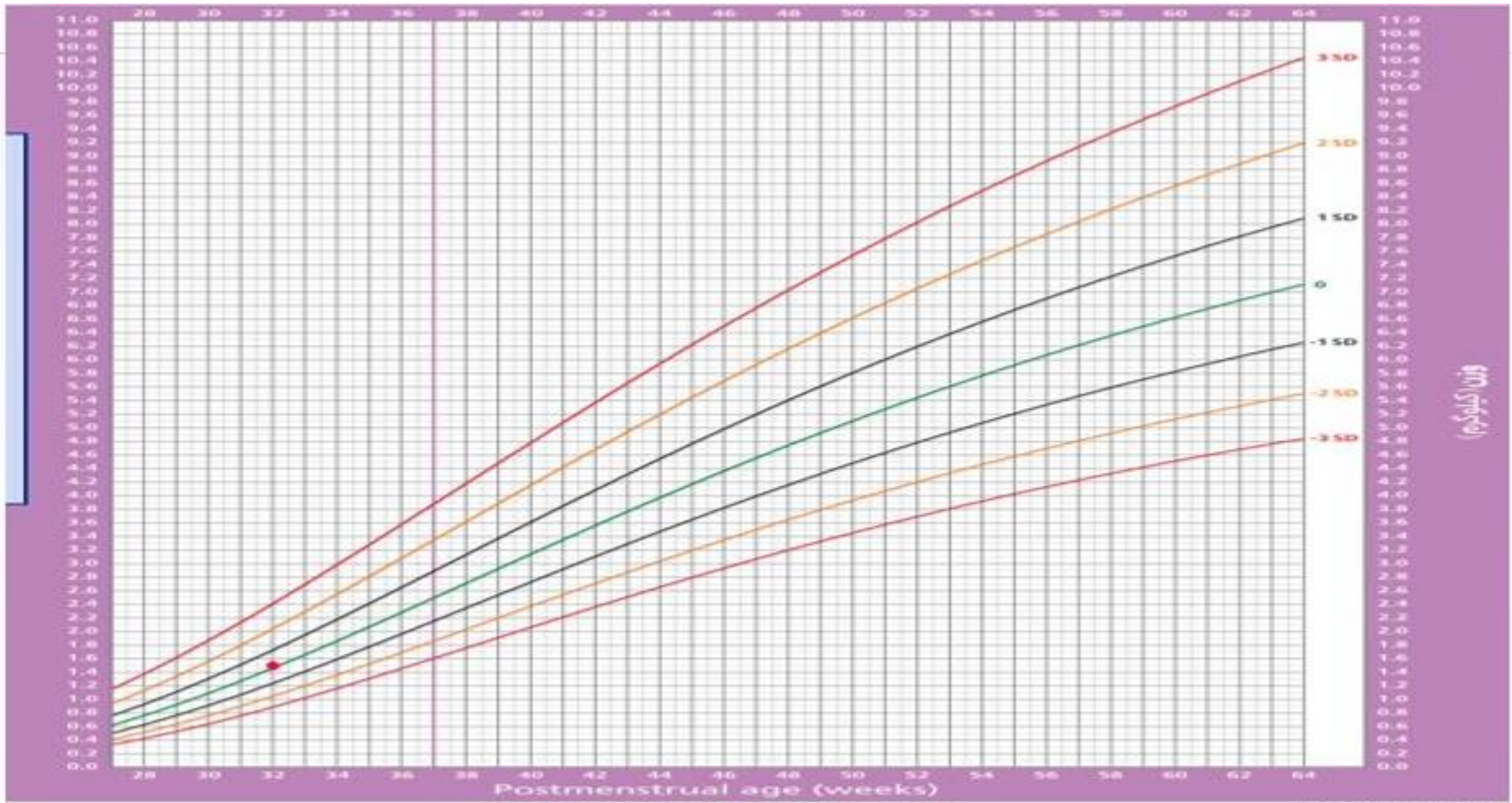
۳۱

سن به هفته از اولین روز آخرین قاعدگی

INTERGROWTH-21

کودک ۳۲ هفته:
 مراقبت ۲ ماهگی: ۴۰ هفته
 مراقبت ۴ ماهگی: ۴۸ هفته
 مراقبت ۶ ماهگی: ۵۶ هفته
 مراقبت ۷ ماهگی: ۶۰ هفته
 تا سن تقویمی ۸ ماه صفر روز
 امکان ثبت وجود دارد: ۶۴ هفته

سن به هفته از اولین روز آخرین قاعدگی

INTERGROWTH-21

پس از اتمام رسم نمودار وزن در صفحه ۱۲ ، ادامه نمودار وزن با محاسبه سن اصلاح شده در صفحه ۱۶ (تا سن ۲۴ ماهگی) انجام می گیرد .

پاینده و سالم باشید